

GÖY QURŞAĞI

UŞAQ JURNALI
№ 5 (62) - 2017

Mənim rəng dünyam

Ceyla Əsgərova
5 saylı məktəb, 2 ci sinif

МИРДЖАХАН АХАДОВА

МАМА – ПРЕКРАСНЫЙ ПОВАР

Мама готовит суп.
 Кто не съест его – глуп.
 Ведь это лучший суп на свете!
 Ешьте его, дорогие дети!
 Мама и картошку жарит,
 Туда она яйца добавит.
 Настоящий она повар.
 Любят её блюда все дети двора.
 У мамы получаются супер десерты,
 У неё много вкусных рецептов.

ДОЖДЬ

Льёт дождь у нас весь день.
 Вижу я тучи тень.
 Сегодня мрачно и темно.
 Надеюсь, завтра будет светло.

ЦВЕТЫ

Существуют прекрасные цветы,
 Они во всех уголках планеты.
 Некоторые с запахом, а другие – нет.
 Не найдёшь ты таких и за сто лет.
 Нарциссы, ромашки, розы,
 Фиалки, гвоздики, мимозы.
 Цветы озаряют мир красотой.
 Они являются нашей мечтой.

ДЕТИ

Нет ничего дороже, чем дети,
 Они золото и рубин на свете.
 Жить невозможно без них.
 Берегите детей своих.

ВЕРБЛЮД

Терпеливей их я никого не знаю.
 Верблюдов я обожаю.
 По пустыне медленно ходят
 Людей и груз на себе носят.
 В горле от жажды сухость чувствуют,
 Я очень им сочувствую.

КОШАЧЬЯ ИСТОРИЯ

Была ночь холодная
 И проснулась я
 От крика, грохота.
 На улице кошка ничья,
 Её били и пинали.
 Выбежала я туда:
 – Хватит, она уже хромая!
 Ведь так нельзя!
 Они как будто и не слышат,
 Мне было больно смотреть на них.
 Они всё палки в неё тычут.
 Я знаю, Бог накажет их.
 Я принесла кошку домой,
 Взяла я пластырь, бинт и йод.
 Всё это пришлось мне сделать самой.
 Спасти её – был мой долг.

МƏNİM VƏTƏNİM

Mənim sevimli diyarım Azərbaycan,
 Bir vaxt gələcək o an,
 Sənə görə vətənim canımı,
 Xilas edərdim Azərbaycanımı.

ПОЭТАМ

Поэтом быть не так уж легко.
 Это тебе не выпить молоко.
 Поэты всё время рифмы ищут,
 Темы к стихам никак не сыщут.
 У них стихи невообразимо волшебны,
 Они от всех болезней целебны.
 Как красиво писали Пушкин и Фет!
 Они сохранились на много лет.

Sentyabr ayının 28-də Bakı İdman Sarayında V Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkası işə başladı. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm naziri Əbülfəs Qarayev və nazirliyin digər əməkdaşları, ölkə və xarici ölkələrin kitabxana direktorları, ümumiyyətlə bütün kitabxana ictimaiyyəti V Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkasının açılışında iştirak edirdilər. Tədbir iştirakçıları Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin “Avtomat Kitab Köşkü” layihəsinin təqdimatında iştirak etdilər.

Bu sərgi-yarmarkada 150-dən çox yerli, 40 xarici olmaqla ümumilikdə 40 ölkəni təmsil edən kitabxana, çap və poliqrafiya müəssisələri, o cümlədən çap işi ilə məşğul olan qurumların təmsilçiləri iştirak etdi. Tədbir kitabxananın kiçiyəşli oxucularının “Gəlin, birlikdə kitab oxuyaq” adlı fləşmobu və Azərbaycan Dövlət Nəfəsli Alətlər Orkestrinin çıxışı ilə başladı. Sonra tədbiri Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm naziri Əbülfəs Qarayev açaraq bildirdi ki, bu il Bakıda keçirilən V Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkasına böyük maraq olmuşdur.

İnformasiya texnologiyalarının sürətlə inkişaf etdiyi bir dövrdə kitaba marağın olması ölkənin mədəni inkişafından xəbər verir. Ümumiyyətlə, son vaxtlar Azərbaycanda mütəmadi olaraq beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsini yüksək qiymətləndirən nazir belə tədbirlərin beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən də rəğbətlə qarşılandığını qeyd etdi. O dedi ki, ölkəmiz hər il beynəlxalq kitab sərgi-yarmarkalarında təmsil olunur və kitablarımız ən yüksək mükafatlara layiq görülür. Hazırda əsas məqsədimiz kitab nəşri sahəsində ən müasir texnologiyaların ölkəmizə gətirilməsinə nail olmaq, kitabın təbliği və yayılmasını təmin etmək, gənc nəslin kitaba olan marağını, mütaliə mədəniyyətini artırmaq, onları dünya çap məhsulları ilə tanış etməkdir.

F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası sərgidə müxtəlif dövlətlərin 300-dən çox uşaq ədəbiyyatı incisini nümayiş etdirdi. Həmçinin kitabxananın təsis etdiyi “Göy qurşağı” uşaq jurnalı da ayrı stenddə 10 ildən çox fəaliyyəti dövründə çap olunmuş arxiv və yeni nəşrləri ilə sərgiləndi.

V Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkası

***Bu nağılın sonu təxminən belə qutarır: "Yer üzündə bütün mö-
cüzələrin bir açarı var – elm". Bu açarı əldə etmək isə hər kəsin
öz əlindədir. Elmə doğru yolda sənə uğurlar, dostum!***

İncəhörüm

Sentyabrın 26-da Misir Milli Kitabxanasının və Arxivlərinin müdiri dr.Əhməd Seyyid Muhəmməd Şövki F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının qonağı oldu. Sonra "Azərkitab" kitab mərkəzində kitabxanamızın təşkilatçılığı ilə Misir Mədəniyyət və Təhsil Əlaqələri Mərkəzinin birgə layihəsi olan "Qədim Misir nağılları kiçikyaşlı Azərbaycan rəssamlarının gözü ilə" adlı rəsm sərgisinin təqdimatı keçirildi. Təqdimatdan sonra görüş Mərkəzin konfrans zalında davam etdi. Görüşü F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının direktoru Şəhla Qəmbərova açaraq qonaqları və gənc rəssamları salamladı. O, öz çıxışında qədim Misir və Azərbaycan folkloru, nağılları haqqında ətraflı məlumat verdi. Sonra isə söz Misir Təhsil və Mədəniyyət Əlaqələri Mərkəzinin rəhbəri dr. Əhməd Sami Əl-Aydiyə verildi. Mərkəzin rəhbəri öz çıxışında bu layihənin Misir və Azərbaycan uşaqları üçün çox önəm daşdığını söylədi. Tədbirdə uşaq yazarlarından Sevinc Nuruqızı, Elvira Məmmədli, OMBUDSMAN-ın nümayəndəsi və s. qonaqlar iştirak edirdi.

Sonda söz Ayn-Şəms Universiteti - Ədəbiyyat fakültəsi - Arxeologiya kafedrası - İslam Arxeologiya Şöbəsinin dosenti dr. Əhməd Seyyid Muhəmməd Şövkiyə verildi. Misirli qonaq balaca rəssamları, qonaqları salamladıqdan sonra "Ələddinin sehrli köynəyi" nağılı əsasında Qahirə-İslam İncəsənəti Muzeyi haqqında geniş məlumat verdi.

Təqdim olan mühazirədən belə bir nəticə çıxarmaq olar ki, elm bütün seyr və sirlərin açarıdır. "İslam Həmrəyliyi İli" çərçivəsində keçirilən tədbirin əsas məqsədi uşaqlarımızı gələcəyimizə naminə düzgün maarifləndirmək, uşaqların dünya ədəbiyyatına, folkloruna, nağıllarına və mütaliyəyə olan maraqlarını artırmaq, onları antik mədəniyyətlərin beşiyi, sivilizasiyanın mərkəzi hesab edilən qədim tarixə, ədəbiyyata, incəsənətə, elmə sahib olan fərqli bir mədəniyyətlə tanış etmək, ecazkar Misir nağıllarını oxuyan və bu nağıllara illüstrasiyalar çəkən azyaşlı oxucularımıza dəyər verməklə qiymətləndirməkdir.

Gənc nəslin hərtərəfli inkişaf etməsi, sosial və estetik cəhətdən kamilləşməsi üçün uşaq ədəbiyyatının təbliği və müaliəsi zəruridir. Bu səbəbdən uşaq ədəbiyyatının oxucular arasında təbliği məqsədi ilə mütəmadi tədbirlər keçirmək, azyaşlı oxucuların müaliə həvəsini artırmaq, kitabxana fondlarının uşaq ədəbiyyatı ilə intensiv şəkildə komplektləşdirmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm naziri cənab Əbulfəs Qarayev 01.02.2016-cı il tarixli 22 sayılı əmr imzalamışdır. Müvafiq əmrə əsasən tədbirlər planı hazırlanıb. Tədbirlər planının həyata keçirilməsi ilə bağlı bir çox layihələrə də start verilib. Onlardan biri də Azərbaycan Uşaq Ədəbiyyatının "Bərpa-Nəşr" layihəsidir. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi və F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının köməyi ilə kitabxanamızın Qızıl Fondunda qorunan 1920-1960-cı illəri əhatə edən bir çox nağıl, hekayə və povestlər "Bərpa-Nəşr" layihəsinə əsasən ilk nəşrin kitab göstəriciləri olduğu kimi saxlanılmaqla təkrar çap olunmuşdur. Artıq bu günə 17 kitab işıq üzü görüb. İlk addım uğurla başa çatdığı üçün bütün azyaşlı oxucularımızı təbrik edir və layihədə əməyi olan hər kəsə təşəkkür edirik. Jurnalımızın bu sayında sizə iki əsəri təqdim edirik.

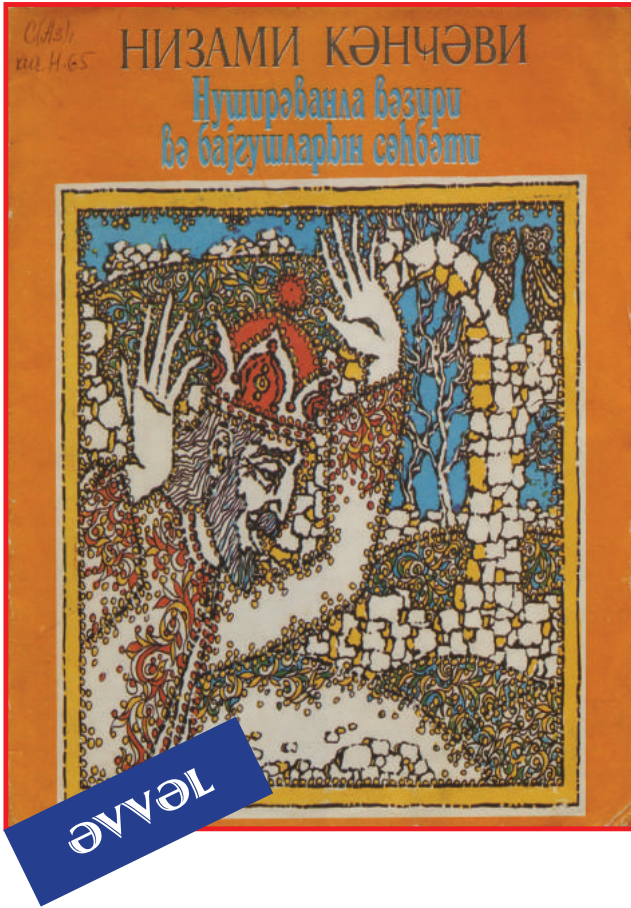
NİZAMİ GƏNCƏVİ

Nuşirəvanla vəzirə və bayquşların söhbəti

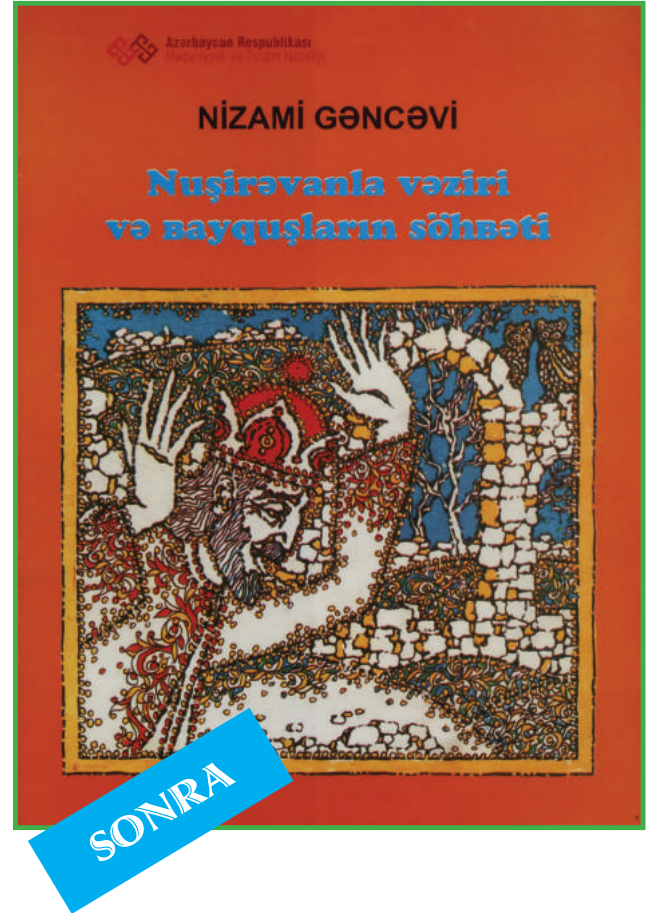
Nuşirəvan qoşunla çıxmışdı bir gün ova,
Ayrıldı dəstəsindən atla ov qova-qova.
Şahın yaxın həmdəmi artıq yalnız vəzirədi,
Hər ikisi at çapıb, ovlaqda ov gəzirdi.
Çatdı düşmən qəlbi tək viranə bir yurda şah,
Tapardı axtardığı hər şikarı burda şah.
İki bayquş səs-səsə verərək ulayırdı,
Qəlbləri şah qəlbi tək nəşə «arzulayırdı».
Şah soruşdu vəzirədən: «Nə danışır bu quşlar?
Bir-birinə nə deyir, nə söyləyir bayquşlar?»
Vəzir cavab verdi ki: «Zamana şahsan özün,
Hər hikmətdən, hər sirdən çoxdan agahsan özün.
Səsləri nə müsibət, fəlakət salmır yada?

Nigah-kəbin, cer-cehiz söhbəti var arada.
Bu quş onun oğluna ərə verir qızını,
İndi başlıq istəyir işə salıb ağzını:
«Bu xaraba kənd nədir, bir qıza azdır», – deyir.
«Kəbin haqqı» bir neçə xaraba yazdır», – deyir.
Elçi gələn quş deyir: «Şərikəm hər sözüənə,
Şahın zülmkarlığı bəllidir yer üzünə.
Qanlar tökən görürəm şahı gündə yenə mən.
Yüz min belə xaraba kənd verərəm sənə mən».
Bu sözlər atəş kimi yandırdı, yaxdı şahı,
Elə fəğan qopardı göylərə qalxdı ahı.
Ağladı, ikiəlli qapaz saldı başına,
Nahaq qanlar zalımı qərq edər göz yaşına,
Zülmünü yada salıb, dişlədi barmağını:
«Quşlar da eşidibdir zülmümün sorağını.
Var üçün insan nəslə bu obadan silindi.
Toyuq qaqqıldayırdı, bayquş ulayır indi.
Dünyaya uçmuşam ki, qəflətdəyəm hələ mən.
Peşman-peşman başıma gərək döyəm hələ mən.
El varını soymuşam, xalqa divan tutmuşam,
Ölməyi, son mənşili büsbütün unutmuşam.
Talan, qarət dalınca haçanacan qaçım mən,
Əməlimlə, başıma olmaz oyun açım mən?
Şahlığı, məmləkəti tanrı verib baxtıma.
El nifrət yağdırmasın qoy tacıma, taxtıma.
Mis deyil, qızıl sikkə nəşib olub adıma.
Bu qədər haqsızlıqla haqq çatarmı dadıma?!
Zülmkar tək tanınım eldə, obada niyə?
Ömrü zülmkarlıqla verim mən bada, niyə?
İndən belə qəlbimdə mərhəmət olsun gərək,
Tanrıya, ya özümə bir hörmət olsun gərək.

Haqsızlığın həddini lap aşmışam daha mən,
El gözündə dönəcəm ən yaramaz şaha mən.
Yanmalıyam, yanmalı, gör kimə yanır qəlbim?!
Qiyamətdə yanacaq qəlbimə yanır qəlbim.
Qılıncımla elləri biçməyim bəsdə daha,
Alçaldıb, insan qanı içməyim bəsdə daha.
Talançıyam, fəxr edib öyəcəyəm özümü?
Qiyamətdə sorsalar, döyəcəyəm gözümü.
Xəcalətəm, mümkünmü daha şadlıca qəlbim?
Daşqəlbliyəm, mümkünmü dönməsin qana qəlbim?
Qaxıncam, nalə, fəryad qopardığım budur, bu!
Qiyamətə özümlə apardığım budur, bu!
Öz köhlənim özümü tapdayacaq orada,
Can zülmün cəzasına tablayacaq orada?
Saysız xəznə yığmışdı qılıncının zoruna,
Ondan Samla Firidun nə apardı görüna?
Dünyaca var-dövlətim sayılarmı dünyada?
Dünyadan apardığım bir şey varmı dünyada?»
Şah bir odlü məşəldi, yandı yalı köhlənin,
Nəfəsindən əridi polad nalı köhlənin.
Şahanə dəbdəbəylə sarayına yetişdi,
Şəfqətilə hamının harayına yetişdi.
Biryolluq qələm çəkdi bac-xəracın üstündən,
Son qoydu haqsızlığa, ellər çıxdı pis gündən.
Ədalət göstərərək atdı sitəmkarlığı,
Ömürlük arzusuydu elin bəxtiyarlığı.
Taleyin imtahanı canını alan oldu,

Ədalətli dünyada əbədi qalan oldu.
Ülviyyət aləmində yenə də şahdır özü,
Şan-şöhrət sikkəsinə yazıldı «adil» sözü.
Bəxtiyar hökmdardı, tarixdə qaldı adı,
Kim ki adil şah oldu, belə ucaldı adı.
Hər ürəyi sevindir, xürrəm yaşa dünyada,
Tanrı qoymaz ki, dəysin oxun daşa dünyada.
Günəşi oyadanlar xoşbəxt olsun sayəndə,
Dosta səadət olsun fikrin, zikrin, qayən də,
Dərdlərin təbibi ol, məlhəm qoy hər yaraya,

Yiyələn taxta, taca, həşəmətli saraya.
Eşqinlə atəşə dön, nifrətinlə buza dön,
El yolunda günə dön, aya dön, ulduza dön. Yaxşılı-
ğı əzəldən adət etsən özünə,
Yaxşılığın hər yanda qarı açar üzünə.
Hər əməlin üstündən sanma keçəndi dövrən,
Hər yaxşını, yamanı yaxşı seçəndi dövrən.
Ülviyyətə qulluq et, günah dalınca varma,
Günahkar insan kimi boyun büküb yalvarma.
Ömür keçib gedəndi, dünya qalandı sənə?
Ülviyyətə sədaqət şərəfdi, şandı sənə.
Hər üzrün, yalvarışın – hiylə, kələk, aldanış,
Quru sözdən nə çıxar?
İşdən, əməldən danış.
İşlər sözlə düzəlsə, hər iş də düz gələrdi,
Nizami hünəriylə göylərə yüksələrdi.

Qoca və pəhləvan

B a ş q ı r d n a ğ ı l ı

Qədim zamanlarda bir qoca və bir qarı yaşardı. Qoca tetra quşları üçün tələ qurardı. Bu minvalla da qoca və qarı keçinərdilər.

Günlərin bir günü qoca tələləri yoxlamağa getdi. Yolda bir qarğa yumurtası gördü, onu götürüb cibinə qoydu. Tələlərə yaxınlaşdı, nə görsə yaxşıdır: bir tələ tərpanib — görünür bura tetra quşu düşmüşdü, lakin kimsə onu çıxarıb. O biri tələdə isə sağsağan ilişib qalmışdı. Qoca onu özü ilə götürdü, ətrafdakı izlərə diqqət yetirdi və fikirləşdi: «Mən oğrunu tutacam!»

O, iz ilə qaçmağa başladı və sıx bir meşəyə girdi. Ləpirlər onu tirdən düzəldilmiş böyük bir evə gətirdi. Qoca içəri girdi və tetra quşunun tükünü yolan pəhləvanı gördü.

- Bu, mənim tetra quşumdur! — dedi qoca.

- Bu tetra quşu daha güclü olanındır! — dedi pəhləvan. - Gəl yarışaq. Qalib gəlsən, tetra quşundan da çox qazanarsan. Mən sənə bir kisə qızıl verəcəm. —Bunu deyib pəhləvan güldü.

- Mən razıyam, gəl yarışaq, — dedi qoca. — Əvvəlcə daşı sıxıb suyunu çıxaraq.

- Bu çətin deyil, — dedi pəhləvan.

Onlar evdən çölə çıxdılar, pəhləvan daşı götürdü, onu ovcunda elə sıxdı ki, daş ovulub töküldü.

- Sən daşı toza çevirdin, — dedi qoca, — amma suyunu çıxara bilmədin. İndi mənə bax!

Qoca qarğa yumurtasını ovcunda sıxdı və yumurta onun barmaqları arasından axdı. Pəhləvan təəccübləndi və dedi:

- Hə, sən daha güclüsən!

- İndi cəldlikdə yarışaq, — dedi qoca. — Gəl, uçan quşları tutaq. Bax, qarğa uçur, onu tut!

Pəhləvan qarğanın ardınca qaçdı, amma çata bilmədi, qocanın yanına boş əllə qayıtdı.

- Yox, — dedi o, — mən bacarmadım.

- İndi mənə bax. Bax, sağsağan uçur, — dedi qoca və quşun ardınca qaçdı.

Tezliklə o qayıtdı, qoynundan sağsağanı çıxardı və pəhləvana göstərdi. O daha da çox təəccübləndi və həтта qorxdı! «Bu qoca məndən daha güclü və cəlddir, o təhlükəlidir, onu öldürmək lazımdır», — deyərək pəhləvan fikirləşdi. Dedi:

- Sabah mən sənə bir kisə qızıl verəcəm. İndi isə gəl tetra quşunu yeyək və yataq. Sən necə yatırsan?

- Mən şax şələsi kimi yatıram, — dedi qoca. — Bəs sən necə yatırsan?

- Mən yatanda ağızımdan od, burnumdan tüstü çıxır, — dedi pəhləvan.

Onlar şam edib yatağa girdilər. Qoca pəhləvanın ağızından od, burnundan tüstü çıxmasını gözlədi. Ehtiyatla qalxdı, öz yerinə bir çırpı şələsi qoydu, onun üstünü xələti ilə örtüdü və gizləndi. Bir azdan pəhləvan oyandı. O yavaşca evdən çıxdı, böyük bir daş gətirib şax şələsinin üstünə atdı. Sonra yerinə girib xoruldamağa başladı.

Səhər qoca pəhləvanı oyatdı və dedi:

- Bu gecə yuxuda gördüm ki, küknar ağacının altında yatmışam və üstümə bir küknar qozası düşüb.

Pəhləvan fikirləşdi: «Bu böyüklükdə daş ona küknar qozası kimi görünüb! Hə, o məndən güclüdür!» və dedi:

- Gəl, qoca, bir kisə qızılını götür, o sənindir.

Qoca fikirləşdi: «Mən onu heç yerindən tərpedə bilmərəm». Dedi:

- Özün bağışlamısan, özün də evimə apar, mən isə səni qonaq edərəm.

Pəhləvan kisəni çiyinə atıb qocanın evinə doğru yola düzəldi. Alaçığa yaxınlaşdılar, qoca səsləndi:

- Ay qarı, ət bişir, qonağımız var!

Qarı çölə çıxıb dedi:

- Nə ət? Hansı ət? Evdə ət yoxdur!

- Srağagünkü pəhləvanın ayaqlarını bişir! — dedi qoca.

Qarı onu başa düşdü və dedi:

- Sən, ay qoca, yaman huşsuz olmusan, onları dünən yedin, axı!

Pəhləvan bu sözləri eşidən kimi kisəni yerə atıb meşəyə tərəf götürüldü. Az qaçdı, çox qaçdı, tülküyə rast gəldi. Tülkü soruşdu:

- Kimdən qaçırsan, ay pəhləvan!

- Qorxulu bir qocadan, o qarısı ilə birlikdə məni yemək istəyirdi!

Pəhləvan başına gələnləri tülküyə danışdı. Tülkü dedi:

- Sən nə səfeh pəhləvansan! Qoca səni aldadıb, o, daşdan su çıxarmayıb, əlindəki yumurtanı sıxıb. Quşu da o tutmayıb, quş onun qoynunda olub. Yalançının dərşini vermək lazımdır! Gedək mənimlə!

- Yox, mən qorxuram!

- Qorxma! Quyruğumdan yapış!

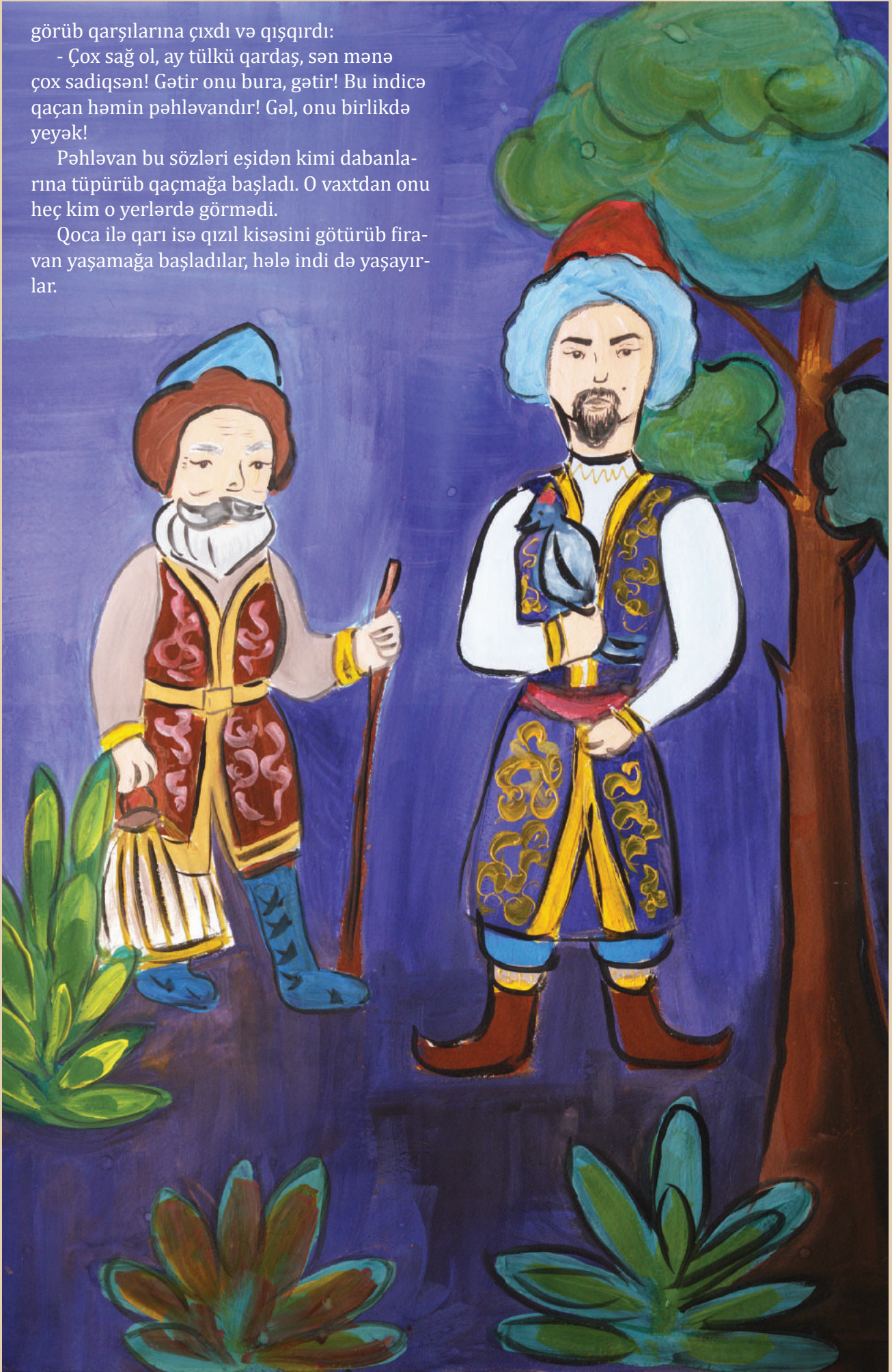
Pəhləvan tülkünün quyruğundan yapışdı. Onlar birlikdə qocanın evinə gəldilər. Qoca onları

görüb qarşılarna çıxdı və qışqırdı:

- Çox sağ ol, ay tülkü qardaş, sən mənə çox sadıqsən! Gətir onu bura, gətir! Bu indicə qaçan həmin pəhləvandır! Gəl, onu birlikdə yeyək!

Pəhləvan bu sözləri eşidən kimi dabanlarına tüpürüb qaçmağa başladı. O vaxtdan onu heç kim o yerlərdə görmədi.

Qoca ilə qarı isə qızıl kisəsini götürüb firavan yaşamağa başladılar, hələ indi də yaşayırlar.

Hüseynova Sara (17 yaş). Başqırd nağılı «Qoca və pəhləvan»

Dovşan Edvardın qeyri-adi səyahəti

Əvvəli ötən saylarımızda

On dördüncü hissə

Əvvəl-əvvəl Öküzün dostları düşünürdü ki, Edvard – qoca avaranın bir qədər uzun müddətə davam edən xeyirxah zarafatıdır.

– Yenə də sənın dovşanın, – onlar gülürdülər.
– Gəl onu ataq qazana bişsin.

Amma Öküz Edvardı dizinin üstündə oturdub nəgmə oxuyanda, kimsə mütləq deyərdi:

– Hə, nədir, Öküz, özünə kukladan dost düzəltmişən?

Əlbəttə ona “kukla” deyəndə Edvard çox pis hirsələnirdi. Amma Öküz hirsələnirdi. O, sadəcə, Edvardı dizinin üstündən yerə qoymur və susurdu. Amma bir qədər sonra bütün evsiz-eşiksiz xalq Edvardı sevməyə başladı, onun haqqında xoş söhbətlər gəzdi. Hansısa yeni bir ştatda, heç olmadıqları bir ərazidə Öküzlə Lyüsi gəlib tonqalın kənarında əyləşən kimi yerli avaralar o saat bildilər ki, Öküzün dizinin üstündəki dovşan hansı dovşandır. Və hamı Edvardı gördüyü üçün özünü xoşbəxt hiss edirdi.

– Salam, Maloun! – Onlar xorla qışqırırdılar.

Edvardın qəlbi xoş bir hərətlə dolurdu: onu tanıyırdılar, onun haqqında eşitmişdilər. Nellinin mətbəxində onda yaranan yeni bacarıq – qəribə və əlçatmaz görkəmlə oturub göz belə qırpmadan ətrafdakıları dinləmək xüsusiyyəti, avaraların tonqalı ətrafında əvəzənməz bacarıq idi.

– Malouna baxın, – bir dəfə gecə Cek adlı biri dedi. – Vicdanım haqqı, o, bizim bütün söhbətlərimizi dinləyir.

– Təbii ki, – Öküz təsdiq etdi. – Əlbəttə, dinləyir.

Elə həmin gecə, bir qədər sonra, Cek yenə də onlara gəldi, Öküzün yanında oturub, Edvardı ona verməsini xahiş etdi. Cəmi bir-neçə dəqiqəlik. Öküz Edvardı Cekə verdi. Cek onu dizinin üstünə oturdub qulağına nələrsə pıçıldamağa başladı.

– Helen, – Cek dedi – kiçik-Cek, bir də Taffi. Taffi, çox balacadır. Mənim uşaqlarımın adları belədir. Onlar hələ də Şimali Korolinadadırlar. Sən nə

vaxtsa Şimali Korolinada olmusan? Çox maraqlı bir ştatdır. Mənim uşaqlarım orada yaşayırlar. Helen, kiçik-Cek və Taffi. Bu adları yadında saxla. Yaxşımı, Maloun?

O vaxtdan, Öküz, Lyüsi və Edvard harada olurlar-olsunlar, avaralardan biri Edvardı dizinin üstünə alır və öz uşaqlarının adını onun qulağına pıçıldaırdı. Betti, Ted, Nensi, Uilyam, Cimmi, Aylin, Skipper, Feyt...

Edvard özü də yaxşı bilirdi ki, əziz insanların adını pıçıldamaq nə deməkdir: Abilin, Nelli, Lorens...

O, sevimli insanlar üçün darıxmağın necə çətin olduğunu öz üzərində sınaqdan keçirmişdi. Ona görə də avaraları diqqətlə dinləyirdi. Və qəlbi onların üzünə elə açılırdı ki, sanki onları öz ağışına alacaqdı.

Edvard Lyüsi və Öküzlə düz yeddi il diyarbadıyar dolaşdı, bu vaxt ərzində o, özü də əsil avara ola bildi: indi o, yalnız yolda olanda xoşbəxt olurdu. Bir yerdə qərar tuta bilmirdi. Təkrər səsləri ona həzin musiqi kimi ləzzət verirdi. O, bütün ömrü boyu dəmir relslərin üzəri ilə gedər, “uf” da deməzdi. Amma bir gecə Memfisdə bəla baş verdi. Öküzlə Lyüsi yük qatarının boş vaqonunda yatmışdılar. Edvard isə onlara keşik çəkirdi. Və elə bu vaxt da bəla gəldi. Yük vaqonuna bir nəfər daxil oldu, əlindəki fənərlə Öküzün üzünü işıqlandırdı və sonra onu təpiklədi.

– Avaranın biri, avara, – Kobud şəkildə dedi. – Murdar, pinti və axmaq avara. Lap zəhləmi tökmüsüz. Hər dəlmə-deşikdən sizinkimilər çıxır. Bura sizin üçün mehmanxana deyil.

Öküz etinasız halda qalxıb oturdu, Lyüsi hürməyə başladı.

– Sən də kəs səsinə, kiçik. – Lyüsi də həmin təpiklərdən birini və daha yağlısını aldı.

Lyüsi ağırdan zingildədi.

Bütün ömrü boyu Edvard kim olduğunu yaxşı anlamışdı. Bilirdi ki, o dovşandır və farfordan hazırlanıb. Bilirdi ki, onun əlləri, ayaqları və açılıb-bükülən qulaqları var. Düzdür, qulaqları öz-özünə

açılıb-bükülmürdü. Kimsə bunu edə bilirdi. Özü hərəkət edə bilmirdi axı. Amma o gecə, qarovulçu onu, Öküzü və Lyüsini boş yük vaqonunda təpiklədiyi həmin o müdhiş gecə, Edvard bəlkə də ilk dəfə hərəkətsiz olduğuna bu qədər təəssüfləndi. O, bax bu anda Öküzü və Lyüsini elə müdafiə edərdi ki. Amma indi. Çox təəssüf. O bu səhnəyə yalnız uzanıb tamaşa edə billirdi.

– Hə, nədir, niyə susursan? – qarovulçu bağırdı.

Öküz əlini başının üzərinə qaldırıb dedi:

– Biz azmışıq.

– Haha... Azmışıq! Daha nə. Maraqlı heç nə düşünə bilmədin? Hələ bir buna bax. Bu nədir belə? – O, fənərin işığını Edvardın üzünə saldı.

– Bu Maloundur. – Öküz dedi.

– Səliqəsizlik. Natəmizlik. – O ayaqqabısının burnu ilə Edvardı itələdi. – Hər yanı zir-zibillə doldurmusuz. Amma mən buna yol vermərəm. Mənim növbəmdə belə şeylər etmək olmaq!

Birdən qatar hərəkətə gəldi.

– Mənim vaqonumda dovşanlar biletsiz gedə bilməz. Bunu hər kəs bilməlidir. – O döndü, vaqonun qapısını açdı və çəkməsinin burnu ilə var gücü ilə Edvardı qaranlığın qoynuna, bayıra atdı.

Və dovşan kəlləmayallaq sərt payız havasının ağuşuna atıldı. Ardınca Lyüsünün kədər dolu zingiltisi qanadlandı.

– Uauuuuu... Uauuuuu... – Lyüsi ağladı.

Edvardın enişi çox sərt oldu. Sonra düşdüyü çirkli və palçıqlı tərədən üzünəşığı yumalandı. Və dayandı.

O, gecə səması altında uzanmışdı. Ətrafında hər şey sükut içində idi. Lyüsünün də səsi eşidilməz olmuşdu. Hətta qatar təkərlərinin aramsız tiqqiltisi belə çoxdan susmuşdu.

Edvard ulduzlara baxırdı. Əvvəlcə bürclərin adını saymağa başladı. Sonra qəfildən susdu. “Öküz, – qəlbi kədər içində pıçıldadı. – Lyüsi...”

Gör artıq neçənci dəfəydi insanlardan xudahafizlənməmiş ayrılırdı. Elə bu vaxt işıldaböcək oxumağa başladı. Edvard qulaq asdı. Qəlbinin dərinliyində nə isə inildədi, göynədi, ağrıdı. Çox heyif ki, ağlamağı bacarmırdı.

Rus dilindən çevirdi
SEVİNC NURUQIZI

Melissa

Əvvəli ötən saylarımızda

2-ci hissə

Melissa paltaryuyan maşının barabanında sürətlə fırlanırdı. Sonuncu mərhələ idi. Sıxma mərhələsi. Maşının işəsalma düyməsi –çıqq eliyib dayananda Melissa diyirlənib maşının tən ortasına düşdü. Maşının illüminatora bənzəyən şüşəli qapısına bir burun, iki göz, iki qulaq söykənmişdi. Xal idi. Onu gözləyirdi.

Melissa tərtəmiz idi. Yuyucu toz və ağardıcı vasitə onu ağappaq eləmişdi. Xal pəncələrini maşının qapısına çırpırdı. Nəhayət, qapını açdılar. Xal başını uzadıb barabanın içindən onu götürdü. Qadının səsi gəldi:

– Çox tərbiyəsiz olmusan, Xal. Götür, yaxşı özün götür. Dincəldin? İndi get yeməyini ye...

Xal sevinclə o biri otağa keçdi. Melissanı divanın üstündə onunçun qoyulmuş yumşaq, dayaz səbətə qoydu. Özü də səbətə girib oturdu. Dərindən nəfəs aldı...

Xal Melissa ilə xoşbəxt günlər yaşayacağını düşünürdü. Çünki bu oyuncağı özü seçmişdi. Heç kim almamışdı onun üçün. Heç kim bəyənməmişdi. Xal özü görmüşdü və o saat anlamışdı ki, onunla dost ola bilər...

Amma Melissanı öz dayaz səbətinə oturtduğu gün aradan çox az keçdi və qarşılarında qarnı özündən bir metr qabaqda gedən, başında şlyapa və gözündə eynək olan biri dayandı. O, fişildaya-fişildaya nəfəs alır, arabir xorultulu səs çıxarırdı. Xal onu görən kimi Melissanı dişlərinin arasına aldı:

– Hə, narahatdır... Bədəninə qorxu var...

Kişi Xalı və Melissanı diqqətlə nəzərdən keçirdi.

– Hmmm... Bilirsiniz, vəziyyət necədi, xanım. İtin psixologiyasında ciddi dəyişikliklər yaranıb.

–Yaranıb, əlbəttə... Bu çirklə və çirkin küçə gəlinciyini tapdığı gündən.

Melissanı, yəni...

– Bilirəm. Ona görə də əvvəlcə bu gəlincik evdən kənarlaşdırılmalıdır...

Qadın qəzəblə Melissaya baxdı:

– Onu Xalın əlindən almaq mümkün deyil.

Kinoloq-təlimçi kinayə ilə gülümsündü:

– Alarıq... Yatızdırıb elə yaxşı alarıq ki...

Xala iynə vurdular. Nə isə baş verəcəyindən həyəcanlanmış Xal çox mübarizə apardı. Amma sonda yuxuladı. Onun qarqara gözləri yumulan kimi kinoloq-təlimçi Melissanı götürüb şalvarının cibinə basdı.

– Yolda ataram zibil yeşiyinə. – Sonra qadınla bir xeyli danışib sağollaşdı.

– Narahat olmayın, məşğələrimizdən sonra Xal dünyanın ən mədəni körpəyi olacaq.

Xal isə mışıl-mışıl yatırdı...

3-cü hissə

Xalın nə zaman oyandığından xəbərini olmadı. Oyanıb Melissanı yanında görməyəndə nə etdiyindən də... Heç Melissa haqqında da sənə ürəkaçan heç nə deyə bilməyəcəyəm. Kinoloq-təlimçi oradan çıxanda kefi kök idi. Fısıldaya-fısıldaya hansısa bir nəğməni züm-zümə edirdi. Qarşıda üstü milçəklərlə dolu zibil yeşikləri vardı. Onları görən kimi onun yadına Melissa düşdü. Əlini cibinə salıb Melissanın ayağından dartıb çıxartdı. Sonra onu yuxarı qaldırdı:

–Hmmm... Saçlarına bax. Xalça saçları... Amma sağ ol. Mənə xeyrin deydi. Sən olmasan, belə varlı ailə körpəyinə təlimçi axtarmayacaqdı. Amma buna baxmayaraq, mən səni zibil yeşiyinə atacam. Çünki daha mənə lazım deyilsən.

Bunu deyib, o, Melissanı var gücü ilə atdı. Melissa sürətli uçuş etdi. Ona elə gəldi ki, uçub sərhədlər keçəcək, gedib düşəcək onu düzəldən qoca kuklaçı qadının emalatxanasına. Bir anlığa sevindi də. Amma belə olmadı. O düşdü...

Düşdüyü yer isə zibil yeşiyi deyildi. Zibil qablarının üstü ilə uçub xeyli uzağa düşmüşdü...

Kimsə onu yerdən qaldırdı. Xeyli o tərəf, bu tərəfinə baxdı. Melissa da onu gördü. Qoca və eynəkli bir kişi idi:

– Kim atdı səni bura, gözəlçə? Və niyə atdı? Sən mənə lazım deyilsən, axı...

O, Melissanı yekə ovcunun içində sıxdı. Quru ağac budaqlarına bənzəyən barmaqları ilə qolunu, başını, ayaqlarını əzdi, ovcaladı və dedi:

–Yox, lazım olarsan. Yupyumşaqsan. Səni divara mıxlayıb üstünə iynələrimi taxaram...

Melissa təbii ki, heç nə demədi. Heç qoca çəkməçi də onun razılığını gözləmədi.

Budkasına girib Melissanın başını çürbəcür gülümsəyən qız şəkilləri yapışdırılmış divara tutdu, yekə bir mismarı onun alınının ortasından qoyub çəkilə bircə zərbə vurdu: “Tarapp”.

...Melissa bir neçə saatdan sonra özünə gəldi. Tərpənə bilmirdi. Hər tərəf qaranlıq idi. Qoca çəkməçi işıqları söndürüb, qapıları bağlayıb evinə getmişdi. Melissa qorxudan titrədi. Arabir xışıltı və ciyilti səsləri gəlirdi. Çəkməçinin yoxluğundan istifadə edən siçanlar köhnə, bozarmış ayaqqabıların arasında qaçırdılar. Melissa onu divara mismarladığı üçün çəkməçiyə ürəyində təşəkkürünü bildirdi. Çünki siçanlardan bərk qorxurdu...

Günlər keçirdi. Melissa köhnə ayaqqabı, mum və dəri iyi verən çəkməçi budkasında elə asıldığı yerdə asılmışdı. Hər gün çəkməçinin quru ağac budaqlarına bənzəyən barmaqları dəfələrlə onun qarnına, başına, harasına gəldi, iynə sancır və çıxardırdı. Melissa daha əvvəlki kimi ufuldamırdı da. Adət eləmişdi. Saçlarına qonan toz onları ağırlaşdırmışdı. Ona elə gəlirdi ki, başı bədəninə ağırlıq edir. Qoca çəkməçinin fasiləsiz çəkdiyi tütünün iyindən nəfəsi daralır, rəngi qaralırdı. Amma Melissa bədbəxt deyildi. Heç də... bəzən o niyə özünü bədbəxt hiss etmədiyi haqqında saatlarla düşünürdü. Xalla birlikdə yaşadığı parıldayan ev hara, qarqara, taxta, dəmir və faner parçalarından tikilmiş yamaq-yamaq çəkməçi budkası hara?! Melissa anlamağa başlamışdı ki, xoşbəxt olmaq üçün yaşadığın yer deyil, əhatəndə olan insanlar daha böyük rol oynayır. Düzdür, qoca

çəkməçi acıdil və sərt adam idi. Bəlkə heç özü də bilmirdi ki, Melissaya nə qədər ağrı verir. Melissa əmin idi ki, bilsə, ona bircə dənə də olsa iynə batırmaz. Amma qəlbində böyük bir sevgi vardı. Artıq Melissaya “gözəlçə” demirdi. Tütünün tüstüsünü hafaya üfürüb ona tərəf baxır, gülümsünür:

– Necəsən, gözəlçim, – deyirdi. –Yerin rahat-dımı? Narahat olsa, de mənə, çıxardım atım o lənətə gəlmiş mismarı.

Təbii ki, Melissa da cavabında heç nə demir, sakit-sakit baxırdı. Qoca çəkməçi də ona baxa-baxa elə hey danışırdı:

– İnanırsan ki, bu saat ən rahat yer oradır. Kaş kimsə məni də mıxlayaydı divara, deyəydi otur burda. Qulağın kar olsun, dilin lal, gözün kor. Bu dağılan, uçub-tökülən dünyanı görmə. Ağzına bir tikə qoyanda ac olanın dərddini çəkmə, bir şey alıb geyinəndə lüt olanım... Amma neynim, yoxdur da məni ora mıxlayan...

Melissanın xoşuna gələn o idi ki, çəkməçi onunla canlı insan kimi dərdləşirdi. Onun hər şeyi anladığını gözəl bilirdi.

– Vidinnən-fasonunna bilirəm ki, buralı deyilsən. Hansısa başqa məmləkətdən gəlmişən. Doğrudur? –Bir az onu dinləyən kimi azacıq fasilə verib əlavə edirdi. –Hə görürsən, nə düz tapmışam. Buralı deyilsən. Elə bilirsən, sən gəldiyən ölkənin bütün insanları xoşbəxt-dir? Yox. Səhv düşünürsən. Oranın da acı var, toxu var, xəstəsi, sağlamı var. Dünyanın hər yerində dərdin bir adı var, o da elə dərddir. Nə cür səslənir-səslənsin...

Davamı gələn sayımızda

Crash Bang Donkey!

Crash Bang Donkey!

Farmer Gruff was a very happy man. There was just one thing wrong... Day and night, the crows munched and crunched on the corn in the cornfield, and day and night, Farmer Gruff had to chase them away.

Now he needed sleep, and he needed it badly! And while he slept, the animals made not a peep. The lambs skipped silently in the meadow, the pigs rolled silently in the mud and the chickens laid eggs silently in the henhouse. There was not a sound to be heard, until... Crash! Bang! A very noisy donkey came over the hill.

"Shush!" whispered Pig and Lamb and Chicken. "Farmer Gruff is trying to sleep. Your crashing and banging will wake him up!"

"Please stop!" clucked Chicken. But Donkey was making so much noise he couldn't hear them. He took out his trumpet, and... PARP... PARP... PARP! He went.

Then POP! Lamb pulled the plug out. "Hey dude, what's occurring?" cried Donkey. "Aren't you digging my sounds?" "You're making too much noise!" said Lamb. "Farmer Gruff is asleep!"

"OK, guys, I hear you," smiled Donkey, and with a Tra la la he played a lullaby on his flute. It didn't bang and it didn't crash... But it was too late - Farmer Gruff wasn't asleep any more. "Who's making all that NOISE?" he yelled.

"Hey, Farmer G," said Donkey. "That would be me. I'm Crash Bang Donkey and I'm here to play my music to blow on the saxophone, shake the maracas, clash those castanets, and bash those tom-toms..."

"Get in the groove, Gruffy! It'll do you good!"

"I haven't got time for music, Donkey," shouted Farmer Gruff. "The crows are making a meal of my corn and YOU are making me mad. Put that noise back in your bag - and LEAVE!"

So Donkey left. The animals went back their quiet day, and Farmer Gruff went back to sleep. But it wasn't long before there was a CRASH BANG! CRASH BANG! coming from the barn.

Chicken, Pig and Lamb peered round the barn door. "Whats up?" exclaimed Donkey. "Was I too loud? Did I make too much noise?" "Oh no!" grinned Pig. "You made just the right amount of noise," chuckled Chicken.

"I'm going to fetch Farmer Gruff!" said Lamb excitedly. Donkey looked worried.

"Oh no!" gasped Chicken and Pig and Lamb. "Donkey's at it again!" And then they noticed the crows. They were flapping and squawking. Crash Bang Donkey was scaring them off the corn! CRASH! BANG!

But when Farmer Gruff saw the crows flapping and squawking, a large smile spread across his face.

"You can stay here after all, Donkey," he said.

"But you don't like my music!" said Donkey.

"Neither do the crows," said Farmer Gruff, "and what they don't like makes me VERY happy indeed. Please play your music as loudly as you can, from sunrise to sunset."

And from that day forward, the crows didn't go anywhere near the corn, and Farmer Gruff got lots of sleep - especially when Donkey played him the occasional lullaby!

Şah babamızın vəsiyyəti

Salam, əziz dostlar. Yenə də sizinlə görüşməmişəm. Bu dəfə də sizə dünya muzeylərindən biri barədə danışmaq istəyirəm. Mənimlə səyahətə hazırsınızmı? Onda, qulaq asın. Yəqin şanlı keçmişimiz, ulu babalarımızın şücaəti barədə çox şey bilirsiniz. Bəs Ana Vətənimizin tarixinin səhifələrinə öz adlarını qızıl hərflərlə yazmış cəsur babalarımızdan biri – Şah İsmayıl Xətai haqqında nə bilirsiniz? Yəqin ki, onun böyük sərkərdə, hökmdar olması barədə məlumatınız var. Baxın, indi sizə bu böyük babamızın ilk şəklinin çəkilməsindən söhbət açacağam.

Dostlar, bu gün sizin hamınız mobil telefon, fotoaparat və başqa vasitələrdən istifadə etməyi, şəkil çəkməyi bacarırsınız. Əlbəttə, əsrimiz texnika əsridir. Hamınız kompüter vasitəsilə sizi maraqlandıran hər şeylə tanış ola bilərsiniz. İstədiyiniz vaxt istədiyiniz insanın, mənzərənin, heyvanların, quşların, bitkilərin şəklini çəkirsəniz. Bəziləriniz hətta rəssamlıqla da məşğul olurlar, bunları öz əlinin bacarığı ilə rənglər vasitəsilə ağ kağız üzərinə həkk edirlər.

Qədim zamanlarda, neçə yüz illər əvvəl isə rəsm çəkmək Şərqdə qadağan idi. Heç kəs cürət edib Allahın yaratdığı varlığı təsvir edə bilməzdi. Rəssamlar ancaq nəbati şəkillər - yəni, yarpaqlar, güllər, çiçəklər çəkirlər, müxtəlif naxışlar vasitəsilə

yazılı mətnlərin səhifələrini, evlərin divar və tavanlarını bəzəyirdilər.

Bizim şah babamız İsmayıl Səfəvi isə həm güclü hökmdar, həm cəsur döyüşçü, həm istedadlı şair, həm də böyük sənətsevər idi. Həm əlində qılıncıla düşmənlərinə qaqrşılıq vurmuş, vahid Azərbaycan Səfəvi dövlətini qoruyur, həm də əlində qələm "Xətai" təxəllüsü ilə gözəl şeirlər yazırdı. O, ilk dəfə Azərbaycan dilini dövlət dili elan etmiş, Azərbaycanca fərmanlar vermiş, ordu sənədləşmələrində, başqa ölkələrlə məktublaşmalarında Azərbaycan dilindən istifadə etmişdir. O həm də ilk Azərbaycan dilli poemanının müəllifidir. Xətəinin dövründə rəssamlıq sənəti, kitab çapı çox inkişaf etmişdi. O, bu sənət sahələrinə xüsusi maraq göstərirdi. Xətəinin sarayında Sultan Məhəmməd, Kəmaləddin Behzad və başqa miniatur (yəni, kiçikölçülü) rəssamları gözəl miniatur rəsmlər yaradırdılar, məşhur əsərlərə şəkillər çəkirdilər.

Şah İsmayıl Xətai Avropanın bir çox böyük ölkələri ilə əlaqələr yaratmışdır. Onun şahlığı dövründə bir çox Avropa rəssamları, səyyahları, diplomat və tacirləri Azərbaycana gəlmiş, bu cəsur babamızla bağlı maraqlı məlumatlar yazmışlar. Məhz bu dövrdə Xətəinin, onun oğlu Təhmasibin də portretlərini ilk dəfə elə Avro-

pa- Florensiya və Venesiya rəssamları çəkmişlər. Hazırda İtaliyanın Florensiya şəhərində, Uffizi qalereyasında Şah İsmayıl Xətəinin portreti bir çox məşhur şahların, sultanların, din xadimlərinin şəkilləri ilə bir sırada sərgilənir. Şəkil Florensiya rəssamı Kristofano del Altissimo tərəfindən çəkilmişdir.

Uffizi qalereyasında qədim heykəllər, şəkillər, fiqurlar insanı valeh edir. Dünyanın bütün ölkələrindən bura axın-axın insanlar gəlir və bu görkəmli şəxsiyyətin portretinə tamaşa edirlər. Mən də orada oldum. Heç bilirsiniz, şah babamızın şeklini görəndə necə böyük fəxr hissi keçirdim?! Təsəvvür edirsinizmi, sizə doğma olan, Vətənimiz üçün necə böyük çətinliklərə sinə gərmiş, onun bütövlüyü və inkişafı üçün mühüm işlər görmüş bir insanın yurdumuzdan uzaqda dünyaya tanınması adama necə böyük fərəh hissi yaşadır?!

Muzeyin tamaşaçıları bu şəkillərlə maraqlanırlar, onların haqqında öyrənmək istəyirdilər.

Dostlar, sizin bu portreti görməyiniz üçün İtaliyaya getmək lazım deyil. Həmin şəkilin bir surəti də Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı muzeyində saxlanılır. Portret xalq rəssamı Böyükağa Mirzəzadə tərəfindən çəkilmişdir.

Bu il Şah babamızın 530-cu yaşı qeyd olunur.

Tarixdə qalmaq, özü də şərəfli bir adla qalmaq hər insana nəsis olmur. O, Vətən üçün yaşadı. Çox gənc ikən vəfat etdi. Onun sizlərə yazdığı vəsiyyəti isə bu günə kimi gəlib çatıb. Bu vəsiyyətin bir hissəsilə sizi tanış edirəm: "Mən ömrümün son günlərini yaşayram. Allahın mənə bəxş etdiyi qısa ömrümdə mən sizlər üçün bacardığım qədər çox şey etdim. Mən qılıncımın gücü ilə tikələrə bölünmüş ölkəmizi birləşdirməyə çalışmışam – mənim bütün işgallarım bu məqsədlə olmuşdur.

Mənim üçün bir ovuc vətən torpağı bir ovuc qızıldan, ana dilimizdə danışmaq isə dünyanın minlərlə bahalı daş-qaşından qiymətli olmuşdur. İki şey üçün – Ana Vətənimiz və Ana dilimizin yaşaması üçün mən əlimdən gələni etmişəm. Məni lənətlə xatırlamayın! Mənim başladığım hər bir gözəl işi siz davam etdirin! Mənim səhvlərimi təkrar etməyin! Bu mənim sizə son vəsiyyətimdir. Mən şeirlərimi də sizin üçün miras qoyuram. Əgər onları oxuyub zövq alsanız, mənim üsyankar ruhum rahatlıq tapar. Müdrik babalarımız bizə üç şeyi miras qoyublar: Ana dilimiz, qeyrətimiz və Ana Vətənimiz – həyatınızı bu dəyərləri qorumağa sərf edin!"

Tomiris Babanlı

HEYVANLARDAN

qorunma üsulları

Təxminən 60-70 il əvvəl sənə fildən və ya timsahdan qorunma qaydalarını danışsaydım, bəlkə də gülməli olardı. Amma indi ölkələr bir-birinə əl çatacaq qədər yaxındır. Bu gün buradasan, 8-9 saat sonra Tailandda – fillərin və timsahların azad-azad gəzib-dolaşdıqları məkanda ola bilərsən. Ona görə də bu qaydaları bilməyin pis olmazdı.

KENQURU

Kenquru onun ərazisinə girəndə hücum edir. Bu hücumdan qorunmaq üçün:

Öskür: Kəsik-kəsik öskürək kenquru tərəfindən sənəin sağlam olmadığını kimi qəbul edilir. Və o, sənə hücum etmir.

Astaca arxaya çəkil: Sən çox balaca və daha təhlükəsiz görünəcəksən.

Çevrilib qaçma: Unutma, kenquru bir tullanıqla sənə çatar.

ŞİR

Şirlə qarşılaşanda gözlərini onun gözlərinə zillə. Arxaya çevrilmə və gözünü gözündən çəkmə. Əlaqənin kəsilməsi hücum imkanı yaradar.

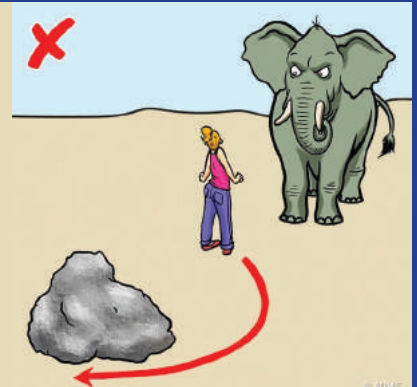
Böyük görünməyə çalış. Əllərinlə birlikdə gödəkçəni də yuxarı qaldır.

Şirlə ucadan və jestlərlə danış. Belə davranış onun fikrini başqa yerə yönəldə bilər. O, sənə hücumçu tərəf kimi qəbul edər və üzünü çevirib qaçar.

FİL

Fillər olduqca ağıllı və ünsiyyəti sevən canlılardır. Amma hücum edə bilərlər. Ələlxüsus da ana fillər. Əgər sənəi balaları üçün təhlükə mənbəyi kimi hiss etsələr.

Fillə qarşılaşsan, ona diqqətlə bax. Quyuğu burulub, qulaqları arxaya doğru çəkilibsə, o hücum anındadır. Fildən qorunmaq üçün maneə tap. Ağac və ya daş.

ARI

İlan və arı dalınca Tailandda getmək lazım deyil. Elə burada da hər addımda onlarla qarşılaşa bilərsən. Arılar öz pətəklərini qorumaq üçün hücum edirlər.

Unutma! Tünd rənglər arıların diqqətini cəlb edir. Əgər qara rəngli köynək-dəsənsə, sənə yazığım gəldi.

Əgər arxanca arı ailəsi və yaxud bir-necə arı uçursa, qaranlıq yerdə gizlən.

BEGEMOT

İlk baxışda mehriban və səmimi görünə bilər. Amma begemot insanın ölümünə timsahdan daha çox səbəb ola bilər. O, çox sürətlə qaçır və asanlıqla hirsələnir.

İsti havada cəngəlliyə girmə. Hündür otların arasında gizlənmiş begemotla toqquşarsan. Onu görsən, ağaca çıx. Ağac olmasa, hündür daşın və tərənin üstünə dırmaş.

KƏRGƏDAN

Kərgədan zəif görür. Onu qorxutmaq daha asandır. Amma o qorxusundan hücum edə bilər. Kərgədan saatda 60 km sürətlə qaçdığı üçün ondan qaçmaq çətin, amma mümkündür. Kərgədandan qorunmağın yeganə yolu qaçıb ağacın arxasına girməkdir. Ağac onun üçün əsaslı maneədir. Hətta kolluq və yüksək otluq da səni ondan xilas edə bilər.

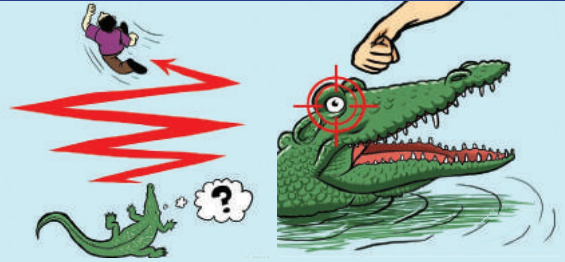

ÖKÜZ

Öküz heç də qırmızı rəngə deyil, hərəkətə reaksiya verir. Əgər üstünə öküz gəlsə, tərənəmə, yerində dayan. Əynindəki köynəyi çıxart, əlində sədd kimi tut, öküz yaxınlaşanda kənara at. Öküz onun dalınca gedəcək.

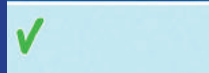
ALLİQATOR VƏ YA TİMSAH

Onların çənəsi yer üzündə ən güclü çənələrdən hesab olunur. Onlar insanı tutsa, qurtulmaq asan olmaz. Səni tutan timsahın gözüne yumruq vur. Və yaxud udlağına. Ən zəif nöqtələri bunlardır.

Alligator və timsah sənə tərəf gəlsə, qışqır və qaç. Ziqzaqsəkilli qaçsan, daha gözəl. Bu quruda... Amma əgər suda üstünə timsah gəlsə, səsinə çıxartma və suyu şappıldatma. Sakitcə geri üz.

AKULA

Bu anda ən gözəl xəbər odur ki, akulaların 150 növündən yalnız 20-si insana hücum edir. Yerdə qalanları isə bizi qida kimi qəbul edə bilmir. Ən pis xəbəri də deyim. Əgər akula insana tamah salsın, ondan can qurtarmaq olduqca çətin olar.

Akula ilə qarşılaşmamaq üçün suya qan və sidik düşməsindən qorunmaq lazımdır. Çünki akula kilometrərlə məsafədən qan və sidik iyini hiss edir.

Onunla üz-üzə gələndə çevrilib həyəcan içində üzmə. Belə olan halda sən akula üçün əsil ovsan. Sakitliyini qoru. Əgər cəsarətin çatırsa, düz gözlərinin içinə bax.

İLAN

İlanların əksəriyyəti zəhərli deyil. Əgər qarşına ilan çıxsın, addımlarını yerə bərk-bərk çırp. Bu ilanı çaşdıracaq. Sənin də canın qutaracaq. Amma əgər ilan çaldısa, zəhəri sorub çıxartmaq əvəzinə, ilan çalan yeri soyuq su ilə yu, əski ilə möhkəm çək bağla və təcili yardıma zəng et.

Qırqovul Azərbaycan təbiətinin vaz-keçilməz gözəlliklərindən biridir. Qədim mətbəximizin ətirli plovlarından biri isə qırqovulplov. Təbiətin bu nadir, rəngbərəng və nəslə kəsilməkdə olan canlısı haqqında bildiklərimiz və bilmədiklərimiz...

Qızılı qırqovul

Qızıl qırqovul Çində, dəniz səviyyəsindən 2000 metr yüksəkdə, Tibetin dağ meşələrində yaşayır. Lələklərinin rənginə görə dişilər daha cazibədar olur, nəinki erkəklər. İlin çox hissəsini bu gözəl qırqovullar tək-tənha gəzib-dolaşır, bahar gələndə isə özlərinə dost axtarmağa başlayırlar. Gündüzlər yerdə gəzir, yarpaq, ot və çiçəklərlə qidalanırlar, gecələr isə vəhşi heyvanlara yem olmamaq üçün ağacların ən yüksək budaqlarına çıxır və yatırırlar. Çində qırqovul ovçuları çoxdur və qızıl qırqovul düşünür ki, bu ovçulardan yalnız bu üsulla xilas olmaq mümkündür. Çində ona qızıl toyuq da deyirlər. "Qızıl qırqovul" yəqin ki, öz gözəlliyinə və əsil-nəcabətinə görə imperator xanımına deyilən addır.

Bu quş dağlarda, sıldırım qayalıqlarda yaşayır, çox sıx və rütübətli meşələri sevmir. Uzunluğu 100-115 sm olur. Amma onun gözəl və rəngbərəng quyruğu bu uzunluğun 65-70 sm hissəsini özünə götürür.

Olduqca ehtiyatlı quşdur. Təhlükə vaxtı yaxşı qaçır, hətta bəzən qanadlanıb uçur da. Sərt və yüksək səsi var. Qızılı qırqovulun səsi çox gəlirsə, deməli o, yuva qurur, yumurta qoymağa hazırlaşır. Yuva sıx kolluqda qoyulmuş bir-iki çəngə otdan ibarət olur. O, otun üstündə diş qırqovul yumurta qoyur, kürt yatır və bala çıxardır. Bu işlərin heç birində atanın xidməti olmur. Ətcəbalalar da yuvada yaşamağı sevmir. Erkən aylarda yuvanı tərk edib, ana qırqovulla bərabər ağaclarda gecələyirlər.

Almaz qırqovul

Ona bəzən çiçək qırqovul da deyilir. Çində, Birmada və Tibetdə yaşayır. Nağlabənzər gözəllik sahibi olan qırqovullar elə ərazidə yaşayırlar ki, gözəlliklərini insan gözü görmür. Tikanlı kolluqlar, qaranlıq bambuk meşələri və gözəl almaz qırqovulları. Kim görür ki, onları?! Xəzan olmuş payız yarpaqlarının arasından öz ləzzəti damaqlarda qalan qidasını – soxulcan və qarışqa sürfələrini axtara-axtara sakit və əlahiddə ömür sürür almaz qırqovulları. Qış gələndə almaz qırqovulları uca zirvələrdən bir qədər aşağı enir, soyuq küləklərdən və tufanlardan qorunmaq üçün bir qədər dalda yerlərdə məskən salırlar.

Gümüşü qırqovul

Gümüşü qırqovulun latın dilində olan adında iki tanrının adı birləşib – Nikta və Hemera. Məşhur bioloq Karl Linney ona bu adı qoyanda yəqin ki, gümüşü qırqovulun gözəlliyinə valeh olub.

Onları qızılı qırqovullardan ən çox ayıran fərq lələklərinin rəngi və davakar olmalarıdır. Erkekkləri təkəcə özündən çox böyük quşlara deyil, hətta insana da hücum edə bilir. Bambuk meşələrində onların səsi gəldisə, deməli yumurta qoymağa hazırlaşırlar. Çayın sahili artıq tutulub. Bir kimsə ora yaxın düşə bilməz. Axı onlar su hövzələrinin yaxınlığında gəzişməyi sevirlər...

Harry Potter

S E H R L İ D Ü N Y A

“Harri Potterin Orlandoda sehrli aləmi” dünyanın ən maraqlı parkı hesab edilir. Sırr yalnız yüksək texnologiya nümayiş etdirən attraksionlarda deyil, həm də gənc kino və kitab-epopeya qəhrəmanının — Harri Potterin yaşadığı məkanı olduğu kimi yaratmaqdadır. Buradakı sehr dolu ab-hava sehr həvəskarı olmayanları belə öz cazibəsinə sala bilər.

Məncə, Harri Potter haqqında kitablar silsiləsini oxuyan hər uşaq və ya böyük Hoqvars ovsun və sehrbazlıq məktəbinə dəvət almaq, qərribə varlıqlarla dolu sehr aləmində gözünü açmaq, sehrli çubuğa sahib olmaq, uçan süpürgədə səyahət etmək arzusunda olar. Arzular həyata keçəndə çox gözəl olur. Sehrbazlıq arzularının həyata keçdiyi məkan isə 2010-cu ildə Florida ştatının Orlando şəhərində açılıb.

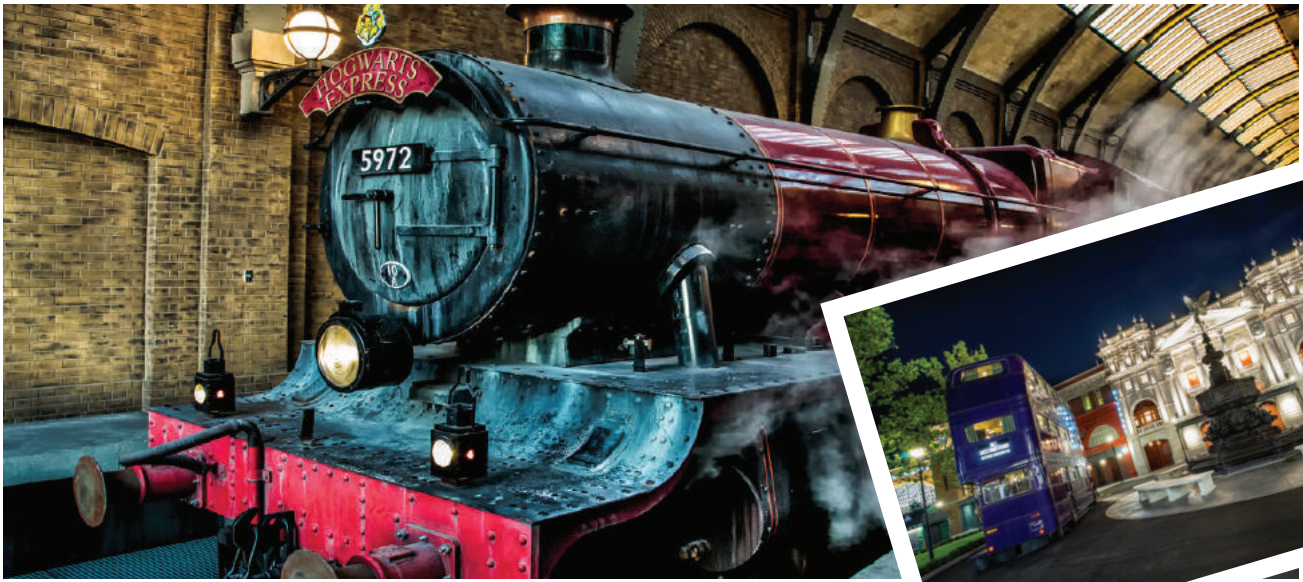
“Harri Potterin sehrli dünyası”na səyahət edən hər bir böyük və uşaq mütəxəssislər tərəfindən mahir ustalıqla yaradılmış Hoqvars cadugərlik məktəbinə, cadu və ovsun elementlərinə baxmaq üçün məktəbin direktoru Albus Dambldorun kabinetinə baş çəkə, Qadağan olunmuş meşə cığırında dolaşa, Cadugərlər kəndi Hoqsmiddəki “Üç süpürgə” cadugərlik akademiyasında şən bir gün keçirdə bilər. Hələ “Hoqvarts -ekspres”də əyləncəli dəmiryolu səyahətini demirəm. Qar yığınları arasında damı dağılmış və bacası qarqara his bağlamış evlər, cəlbədicə vitrinlər, daha nələr və nələr...

Parkın dizaynında ən məşhür memarlar, dizaynerlər və ən başlıcası Harri Potterin müəllifi Coan Roulinq özü iştirak edib. Parkın kitabla bənzərliyi ən xırda məqamlara qədər dəqiqliklə işlənilib.

Hoqsmid kəndi — Harri Potter dünyasındakı sevimli məkandır. Burada səs-küylü qəhvəxanalar, qərribə əşyalar satan saysız-hesabsız mağazalar var. Ən maraqlısı isə Bayquşpoçt xidmətidir. Bu xidmətdən Hoqsmid kəndinin gerbi və

möhürü vurulmuş məktublara daşınmasında istifadə edilir. “Şirin krallıq” adlı mağazada isə parka gələnlərə cadugərlər dünyasının ən müxtəlif şirniyyatları təqdim edilir: şəkərli quş lələkləri, şokolad qurbağalar, partlayan turş konfetlər, ot və soxulcan ətri verən rəngbərəng karamellər, qaymaqlı içkilər və marmeladlar...

Cənab Ollivanderin dükanı isə sehrlı çubuqlar məkanıdır. Burada alıcı çubuğu seçmir, çubuq alıcını seçir. İnteraktiv sorğu... Və sehrlı çubuq öz sahibini tapır.

“Donuz başı” və “Üç süpürgə” qəhvəxanaları isə geniş çeşiddə ənənəvi ingilis mətbəxi yeməkləri təklif edir, Köhnə reseptlə hazırlanmış əla balqabaq şirəsi ilə ziyarətçiləri sevindirir. Sobada bişirilmiş hindtoyuğu, kornuel perajkiləri, təzə sıxılmış meyvə şirələri hər kəsin damaq dadına uyğun tərzdə hazırlanır.

Ən böyük tikili isə Hoqvarts qəsridir. Bu qəsrin məşəllərlə işıqlandırılmış dar-dolanbac dəhlizləri hər kəsə nəfəstutan əyləncə vəd edir. Dərs otaqları, professor Damblдорun kabine-ti, danışan və tərpənən portret-

qatarında yollanmaq olar. Çəp döngədəki “Harri Potter və Qrinqotts bankından qaçış” attraksionu hər kəsə Harri Potterin keçirdiyi həyəcanı bəxş edə bilər. Çəp döngədə kitab-da adı çəkilən bütün dükanlar var: “Ollivanderdən sehrlı çubuqlar”, “Ölümqətirənlərə” qarşı “Qara magiya”, “Cadugər heyvanlar mağazası”, “Sehrbazlar üçün geyim mağazası”, yaxşı yumor zövqü olanlar üçün məzəli “Uizli əkizləri mağazası” — “Müxtəlif təyinatlı ovsun xırdavatı” mağazası və çoxlu sayda digər alış-veriş məkanları.

lər, Qaranlıq İncəsənətin Müdafiəsi otağı, Qadağan olunmuş meşə və daha nə, nə...

2014-cü ilin yayında bu parkda Çəp döngə də açıldı. Çox arzuolunan bu ərazi Harri Potter filmlərində təsvir olunmuş nağılvəri London rayonudur. Bu ərazi Harri Potter sehrlı aləmindən bir xeyli məsafədədir və ora yalnız “Hoqvarts-ekspress”

Çox oxusan, çox bilərsən

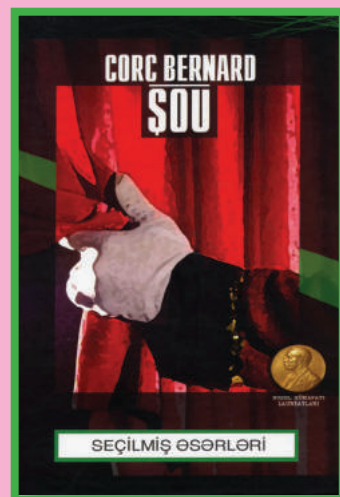

Karlos Kastaneda “Don Xuanla söhbətlər”

Roman insan şüuru və imkanlarındakı dəyişikliklərdən bəhs edir. Burada müəllif meksikalı kahinin yanında keçirdiyi şagirdlik illəri haqqında ətraflı məlumat verir.

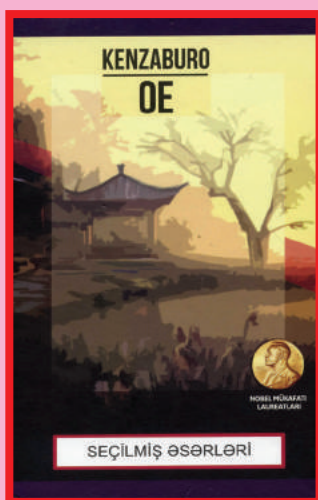
Corc Bernard Şou “Seçilmiş əsərləri”

Bu kitaba yazıçının “Avqust öz payına düşəni yerinə yetirir”, “Piqmalion”, “Ürəkləri parçalayan ev”, “Mayor Barbara”, “Acı da olsa, həqiqətdir” pyesləri daxil edilmişdir.

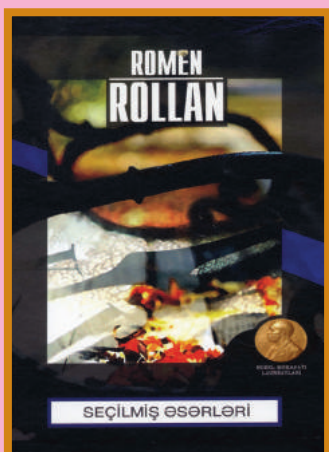
Kenzaburo OE “Seçilmiş əsərləri”

Müəllifin “Göylərin əks-sədası” adlı romanı və bir neçə hekayəsi yer almış. Həmçinin, kitaba müəllifin sonralar “Qərribə iş” adlı hekayəyə çevrilmiş son pyesi də daxil edilmişdir.

Frensis Skott Fitscerald “Seçilmiş əsərləri”

Kitaba müəllifin “Ağır sınaq”, “Buz sarayı”, “Dəvənin arxası”, “Dəniz qulduru” və “Saxsı və çəhrayı” əsərləri daxil edilib.

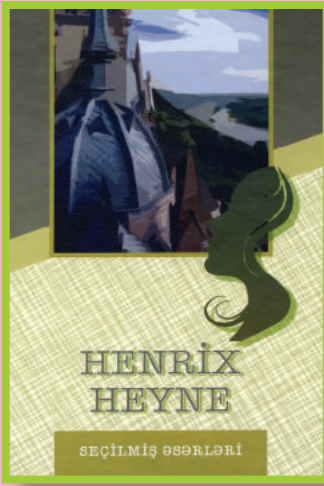
Romen Rollan “Seçilmiş əsərləri”

Kitaba müəllifin “Vurğun ürək” romanı və “Vaxt gələcək” pyesi daxil edilmişdir.

Antuan de Sent-Ekzüperi “Seçilmiş əsərləri”

Kitaba fransız yazıçısı Antuan de Sent-Ekzüperinin “Adamların planeti”, “Hərbi təyyarəçi” və “Balaca şahzadə” əsərləri daxildir. Sent-Ekzüperinin qəhrəmanları romantikdirlər.

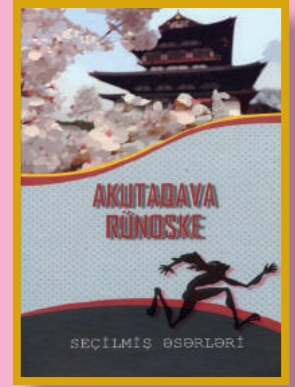

Henrix Heyne “Seçilmiş əsərləri”

Azərbaycan dilində oxuculara təqdim olunan bu kitabdakı şeir və poemalar Mikayıl Rzaquluzadə tərəfindən tərcümə edilib.

Akutaqava Rünoske “Seçilmiş əsərləri”

Bu kitabda oxucuya təqdim olunan povest və novellaların bəzi qəhrəmanları özləri üçün həyatı əhəmiyyət kəsb edən məsələlərin çözümünü ağır mənəvi seçimdən keçərək tapırlar..

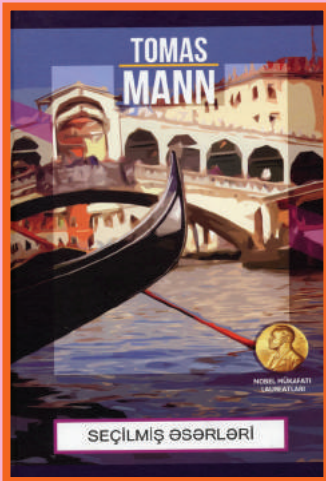
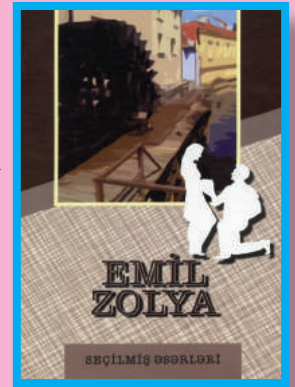

Bertold Brext “Seçilmiş əsərləri”

Kitabda müəllifin “Kuraj ana və uşaqları”, “Üç quruşluq opera”, “Qalileyin həyatı”, “Qafqaz təbəşir dairəsi”, “O əsgər olmasın, bu əsgər olsun” adlı pyesləri yer almışdır.

Emil Zolya “Seçilmiş əsərləri”

Emil Zolyanın “Seçilmiş əsərləri”ndə “Dəyirmanın mühasirəsi”, “Jerminal (Qazmaçılar), “Jerveza” yer almışdır.

Tomas Mann “Seçilmiş əsərləri”

Bu kitabdakı hekayələrində müəllif ironik, kədərli bir tonla həyat və sənətdə öz yerini axtaran utancaq gənc yazıçının, yəni özünün obrazını yaratmışdır.

Fransuaza Saqan “Seçilmiş əsərləri”

Fransuaza Saqanın “Seçilmiş əsərləri” kitabına onun “Boyunduruq”, “Dolanbac yollarda”, “Müəmmalı təbəssüm” romanları və “Sehrli buludlar”, “Məğlubiyyət zəngi” adlı povestləri daxil edilmişdir.

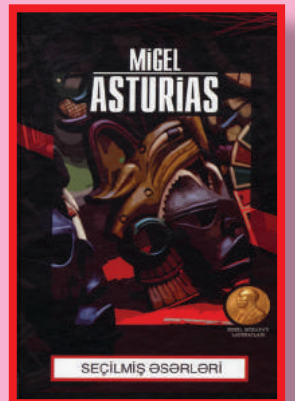

Sol Bellou “Hersoq”

1964-cü ildə “Hersoq” əsəri “İlin ən yaxşı” kitabı milli mükafatına layiq görülmüşdür.

Migel Asturias. “Seçilmiş əsərləri”

Asturiasın “Seçilmiş əsərləri” kitabına onun “Mais adamlar” romanı, “Lida salın aynası” silsiləsindən olan hekayələri, “Qvatemala” silsiləsindən olan əfsanələri, “Kukulkan – qanadlı ilan” pyesi toplanmışdır.

Böyük özbək mütəfəkkiri Əlişir Nəvai deyirdi: “O, müdrik kəlamları yer üzünə yayan qanadlardır”. Sən-cə, o nədir?

Məntiqi sual

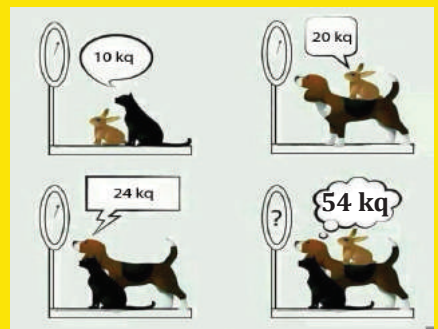
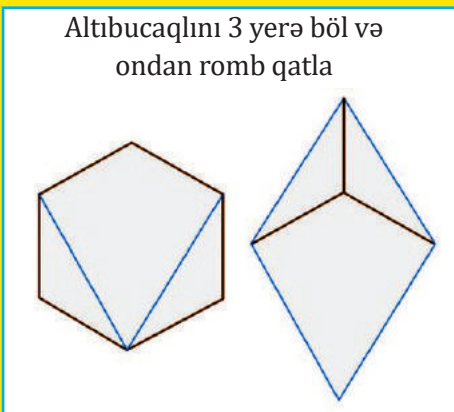
Bir alimin kitab rəfində eyni sırada iki kitab var. Birinci kitab ikincidən solda və onun yanındadır. Birinci kitabda 230 səhifə, ikincidə isə 325 səhifə var. Sən-cə, birinci kitabın birinci səhifəsindən ikinci kitabın sonuncu səhifəsinə qədər neçə səhifə var?

Rəmzi ağ zambaq olan şəhər hansıdır? Bayrağında dörd ağ zambaq olan şəhərin gerbində bu sözlər yazılıb: “Yadımdadır”. Şəhərin bugünkü adı hind sözlərindən götürülüb, mənası isə belədir: “Suların daraldığı yer”.

Bu başsındırmanı yerinə yetirmək üçün onu rəngli kağızda kə-sən yaxşı olar. Amma şəkilə baxıb təsəvvüründə canlandırma da bilərsən. Ən əsası odur ki, başsındırmanı başını çox da çətin-liyə salmadan həll edə bilərsən. Qarşında hər biri 4 ləçəkdən ibarət olan 2 çiçək var. Səndən istəyəcəyim isə budur: bu çiçəklərdən dairə yığ. Çiçəklərdə yerdə qalan heç nə olmayacaq. Ləçəklər, yarpaqlar, gövdə bu dairənin tərkib hissələridir. Sənə uğurlar!

Ötən sayımızdakı məntiqi sualların cavabları

KRİKET

Kriket – top və toxmaqla oynanan komanda idman oyunudur. Kriketin vətəni İngiltərədir. Amma onu Asiya, Avstraliya, yeni Zelandiyada oynayırlar. İstəsən, tanış ol, sən də oyna. Azərbaycanda. Amma yadda saxla! Bu oyun komanda oyunudur və onu tək oynaya bilməzsən. Onda, haydı, get dostlarını səsle, sonra aç “Göy qurşağı” jurnalını və başla öyrənməyə. Belə...

İngiltərədə bu oyun orta əsrlərdən dəbdədir. 18-ci əsrdən etibarən isə rəsmi kriket yarışları keçirilir.

Oyunlar yaşıl otla örtülmüş idman meydançasında keçirilir. Kriket meydançası oval şəkildədir. Meydançanın ölçüləri 80x60 m nisbətində olur.

Meydançanın tən ortasında bir-birindən 20 m məsafədə iki qapı quraşdırılır.

Kriket topu 170, 5 qram ağırlığında, toxmağı isə 95 sm uzunluğundadır. Oyunun məqsədi rəqib komandanın qapısını topmla dağıtmaqdır. Oyunçular toxmaqla qapını topdan qoruyurlar. Hər komandada 11 nəfər olur. Oyunun müddəti isə komandaların qarşılıqlı razılaşması əsasında müəyyənləşdirilir. Qapıçı qoruyucu zirehli geyimdə olmalıdır. Digər oyunçular isə adi idman geyimlərində olur.

Kriket yay oyunudur. Açıq havada, adətən günorta, saat 1-dən axşam saat 6-ya qədər oynanılır. Bu səbəbdən oyunçulara qoruyucu günəş kremlərindən və baş geyimlərindən istifadə etmək və çoxlu su içmək tövsiyə edilir.

Düz bir həftə bilikdən danışdıq. Bildiklərimi və bilmədiklərimizi saf-çürük etdik. Və nəhayət gəldiyimiz son qərar bu oldu: "Bilik insanı gözəlləşdirir, onun daxili sərvətinə və əbədi var-dövlətinə çevrilir. Bilik qurur, yaradır və yaşadır".

F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası 11-15 sentyabr tarixlərini Bilik həftəsi kimi qeyd edərək "Bir sual – bir məlumat" adlı viktorina keçirdi. Viktorinada kitabxananın fəal oxucuları və Səbail rayonunda yerləşən 189-190 sayılı tam orta məktəbin IV sinif şagirdləri iştirak etdi. Budəfəki yarışmada sualları iştirakçılara aparıcı yox, məhz mövzu üzrə yığılmış kitab rəflərinin özləri verdi. Belə ki, uşaqlar kitab rəflərinə yaxınlaşaraq orada gizlənmiş sualı tapdılar və cavablandırmağa çalışdılar. Yarışmanı fərqləndirən və əyləncəyə çevirən əsas cəhət sualların dərslikdən və uşaqların oxuduqları sinifdən xaric oxu materiallarından tamamilə fərqli olması idi.

Viktorinanı keçirilməkdə məqsəd uşaqlara bilmədikləri yeni məlumatları çatdırmaq idi. Tədbirdə məktəblilər yaşadığı müddətdə heç vaxt avtomobildən istifadə etməyən insanı, Almaniyanın hansı şəhərində bir qurda və yaxud da pıspısına verilən pula bir velosiped ala biləcəklərini, bu günə qədər qırmızı rəngi görəndə "əsəbləşdiyini" hesab etdiyimiz öküzləri hirsəndirən əsas səbəbin nə olduğunu, dünyadakı ən uzun menyunun hansı restorana aid olmasını və s. bu kimi maraqlı sualların cavabını öyrəndilər. Sonda uşaqlara kitabxananın təsis etdiyi "Göy Qurşağı" uşaq jurnalı və sinif kitabxanası üçün kitablar hədiyyə edildi.

Yapışqanla işləyən isti-tapanca

... Və sən. Beş barmağında beş qabiliyyət olan dostum. Al əlinə qalın bir vərəqi. Üstünə isti-tapancanın yapışqanı ilə nə istəyirsən, çək. Gül, yarpaq, çiçək, böcək, gəmi, ev, maşın... Bir sözlə, nə bacarırsan. Sonra qurumuş yapışqan

qəlibi rənglə.

Rəngləri parlaq və ürəkaçan seç. Vəssalam... Alınacaq qabarıq naxışlı sənət əsəri. Sən öz şedevrini otağından, qonaq otağından, sinif otağından asa və ya sevdiklərinə hədiyyə edə bilərsən. Uğurlu çalışmalar!

Baş redaktor: Şəhla Qəmbərova
Redaktor: Sevinc Nuruqızı
Korrektor: İlahə Quliyeva
Bədii tərtibat: Aqil Tağıyev
Üz qabığında: Mahinur Ələkbərzadə

Müəlliflik hüququ F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasına məxsusdur. Xüsusi icazə olmadan jurnalın sürətini, elektron variantını çap etmək və yaymaq qanuna ziddir.

Jurnalımıza abunə olmaq üçün aşağıdakı ünvana müraciət edə bilərsiniz.

Ünvan: Bakı AZ1022 S.Vurğun küçəsi 88

Tel: (+99412) 5970851, **Faks:** (+99412) 5970879.

«Aspoliqraf LTD» nəşriyyat-poliqrafiya müəssisəsinin mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçib.

Qeydiyyat nömrəsi: № 3926 – 06.11.2014

2006-cı ilin noyabrından çıxır.

Təşkilati dəstək: Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

Təsisçi: F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası

web: www.clb.az

facebook: [fb.com/clb.az](https://www.facebook.com/clb.az)

twitter.com: [childlibbaku](https://twitter.com/childlibbaku)

instagram: [firidunbey_kocerlikitabxanası](https://www.instagram.com/firidunbey_kocerlikitabxanası)

youtube: F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası

